

شاهنامه «رمز کل» هویت ایرانی است

اختتامیه نخستین جشنواره مجازی حکیم ابوالقاسم فردوسی، در تماشاخانه سنگلج برگزار شد. در این مراسم بهمن نامورمطلق گفت: در حوزه نشانه‌شناسی و تکثیر روایت، شاهنامه در هنر، ادبیات و فرهنگ «رمز کل» هویت ایرانی است و بر تعیین الگوی شهریاری و نحوه حکمرانی، شکل‌گیری ارزش‌ها و باورهای فرهنگی ایرانی تأثیر دارد. همچنین محمد جعفر یاحقی، عضو

پیوسته فرهنگستان زبان فارسی به اهمیت حفظ و گسترش فرهنگ ایرانی از طریق روایت و نقلی، و نیاز به نوآوری در این زمینه برای جذب نسل‌های جدید پرداخت. وی گفت: این جشنواره فرصت مغتنمی است برای نوجوانان و جوانان تار عرصه رادر میدان‌های مختلف برای شان باز کند. در طول تاریخ، روایت‌های شاهنامه از طریق راویان و نقالان به مردم منتقل شده

چرا فسیل و هتل با اقبال مخاطب روبه‌رو شدند؟

بهزاد زهرایی: به عنوان معلم سینما عرض می‌کنم، یکی از وظایف معلمان، تبیین هنر سینما و آشنایی صحیح مردم با این هنر است. در جامعه ما، یک نگاه روشنفکرانه وجود دارد که باعث می‌شود برخی از ترس قضاوت دیگران، نتوانند بگویند فیلم کمدی خوب است یا آن را در سطح پائینی می‌دانند. در نزد این نحله در گذشته فیلمسازانی مانند تارکوفسکی، برگمان، گدار و امروزه لانتیموس

و فون تریه و دیگرانی به عنوان سینماگر مهم هنری و الگو مطرح بوده‌اند اما باید پذیرفت که کمدی نیز می‌تواند ارزش هنری داشته باشد. من خودم فیلم فسیل را شش بار دیدم؛ چهار بار به تنهایی، یک بار با شاگردان کلاس بازیگری و یک بار با شاگردان کلاس فیلمنامه‌نویسی. این فیلم مرا شگفت‌زده کرد، زیرا معمولا فیلم‌های کمدی را در سطح پائینی از کیفیت می‌دیدم.

باید اذعان کنم که بار اول به دعوت و اصرار یکی از دوستان به سینما رفتم اما تیتراژ فیلم مرا جذب کرد. طراحی آن الهام‌گرفته از مجلات موسیقی قدیمی بود و به خوبی اجرا شده بود. پلان افتتاحیه، فرمت ۱۶ میلی‌متری، دکور گرم همه به‌درستی انجام شده بودند. فیلمنامه نیز زنجیره‌ای منسجم از توالی حوادث داشت که با فواصل مناسب پیش می‌رفت و مخاطب را خسته یا اذیت نمی‌کرد. در ژانر کمدی، ما با تیپ‌ها سروکار داریم، نه شخصیت‌های عمیق، و این فیلم تیپ‌ها را به خوبی چیده و عرضه می‌کرد. دوستان به چندپاره بودن احتمالی فیلم اشاره کردند اما من این را نقطه قوت می‌دانم. فیلم از آلمان‌های آشنا

را در قالب کمدی ارائه می‌دهد. سوزۀ فیلم نیز بدیع است؛ یک هنرمند که در یک رژیم به کمای رود و سال‌ها بعد در حکومتی جدید از کمایرون می‌آید. این سوزۀ جذاب و داغ است و در انتها به شکلی هوشمندانه داستان دوباره لوپ می‌شود. فسیل یک کمدی موفق است که بدون افتادن به دام تابوشکنی یا شوخی‌های سخیف، مخاطب را می‌خنداند. عناصر سینمایی مانند ریتم تدوین، حرکت دوربین، دکوپاژ، بازی بازیگران، موسیقی، رنگ و نور

و فرهنگ و هویت ملی را تقویت کرده است.

در ادامه این مراسم با حضور مسئولان و بزرگان ادب و فرهنگ از داوود فتحعلی‌بیگی، پیشکسوت هنرهای نمایشی آئینی تجلیل به عمل آمد. فتحعلی‌بیگی از دغدغه‌های خود در رابطه با حفظ و احیای هنرهای آیینی و سنتی ایران سخن گفت و به ضرورت ایجاد شرایط به‌روز برای عرضه این هنرها اشاره کرد.

همه به درستی کار می‌کنند. این فیلم نشان می‌دهد که کمدی می‌تواند هم سرگرم‌کننده باشد و هم از نظر هنری ارزشمند.

نگار زهرایی: به نظر من، در میان کمدی‌های امروزی که اغلب با مشکلاتی همراه هستند، فسیل فیلم خوبی است؛ هرچند به پای کمدی‌های قدیمی نمی‌رسد اما نکات مثبتی دارد. تیتراژ فیلم با فضای کلی هماهنگ و گرافیک آن به خوبی طراحی شده است. داستان جذاب است و مخاطب را تا انتها همراهی می‌کند. اگرچه برخی صحنه‌های خنده‌دار نیمه‌تمام به نظر می‌رسند اما فیلم از شوخی‌های مبتذل یا دیاالوگ‌های نامناسب پرهیز کرده و کمدی‌های لحظه‌ای آن واقعا خنده‌دار هستند.

با این حال، فیلم در برخی صحنه‌ها به نقد حکومت پهلوی می‌پردازد و در صحنه‌های دیگر، با استفاده از نمادهایی مانند هلی‌شات‌های میدان آزادی، طعنه می‌زند. در بخش‌های مربوط به دوران پس از انقلاب نیز همین رویکرد ادامه دارد. این عدم قطعیت در موضع فیلمساز مشکل‌ساز است؛ مشخص نیست که آیا قصد نقد دارد یا می‌خواهد به سیستم موجود ارزش دهد یا از آن انتقاد کند. درواقع وسط بازی

می‌کند و یکی به نعل می‌زند و یکی به میخ این ابهام تا انتهای فیلم ادامه دارد و هدف نهایی کارگردان یا شیفتش نامشخص باقی می‌ماند.

خسرو جردی:

فسیل را می‌توان یک جرعه و شانس در سینمای ایران دانست؛ اتفاقی غیرمنتظره که حتی تصورش را نمی‌کردیم. برخی معتقدند از ابتدا مشخص بود که این فیلم

نده و تفکر

و فرهنگ ساز در سینما پرداختند

قیادی: متأسفانه کمدی کشور ما آن قدر درگیر ابتذال، سطحی‌نگری، تمرکز بر مادیات، شوخی‌های اینستاگرامی و محتوای جنسی شده است که دیگر به مسئولیت هنری خود، یعنی تأثیرگذاری مثبت بر جامعه، توجهی نمی‌کند. تنها به فروش و منافع مادی فکر می‌کند و برای هنر خود ارزشی قائل نیست. به همین دلیل، این توجیه را مطرح می‌کند که مردم چنین آثاری را می‌پسندند. در حالی که اگر فیلم‌های خوب ارائه شوند، قطعاً مردم آنها را انتخاب خواهند کرد.

نگار زهرایی: متأسفانه همانطور که آقای زهرایی فرمودند امروزه شاهد نفوذ هزل و شوخی‌های نامناسب در سینمای کمدی هستیم که تأثیرات منفی بر فرهنگ و جامعه می‌گذارد و این هتاک‌ها حتی در ادبیات روزمره مردم ما هم رسوخ کرده که برای کشوری با سابقه ادبی و فرهنگی ما جای تأسف دارد. بسیاری از فیلم‌های کمدی به جای استفاده از طنز هوشمندانه و مبتنی بر

موقعیت‌های خلاقانه، به شوخی‌های جنسی، تابوشکنی‌های بی‌رویه و دیالوگ‌های بی‌ادبانه روی آورده‌اند. این نوع شوخی‌ها نه تنها ارزش هنری ندارند، بلکه ممکن است حتی برای بزرگسالان نیز ناخوشایند و شرم‌آور باشند. با این حال، این فیلم‌ها مورد استقبال برخی مخاطبان قرار می‌گیرند و به راحتی در دسترس تمام سنین، از نوجوانان تا بزرگسالان هستند.

این روند آسیب‌زا ست، زیرا به جای تقویت ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی، به ترویج رفتارها و گفتارهای نامناسب دامن می‌زند. کودکان و نوجوانان که در مرحله شکل‌گیری شخصیت هستند، ممکن است این شوخی‌ها را الگو قرار دهند و در نتیجه، رفتارهای نادرست در جامعه‌گسترش یابد. از سوی دیگر، این نوع کمدی‌ها مسئولیت هنری سینما را نادیده می‌گیرند و تنها به دنبال جذب مخاطب و فروش بیشتر هستند.

خسرو جردی: با افزایش تعداد فیلم‌های کمدی و عادی شدن آن‌ها، سینمای ما در این ژانر دچار فقر و توقف جدی شد.

فیلم‌ها به حدی از رقص، آواز و اتفاقات پیش‌پاافتاده پر شدند که جایی برای خلاقیت و موضوعات عمیق باقی نماند. این مسخره‌بازی‌ها و لودگی‌ها کیفیت کمدی را تزلزل دادند. از آنجا که کمدی‌های خوب نادر شدند، فیلم‌های دیگر رانرها مانند اجتماعی و درام نیز با استقبال کمتری مواجه شدند، زیرا کمدی همیشه پرفروش‌تر بوده است.

با رشد شبکه‌های مجازی و اینترنت، افراد بدون محدودیت شروع به تولید محتوای کمدی کردند و این محتواها به سمت ابتذال کشیده شد. برای جذب مخاطب به سینما، فیلم‌ها شبیه به محتوای وایرال شبکه‌های اجتماعی شدند. در حالی که مخاطبان می‌توانند ساعت‌ها محتوای کمدی بدون محدودیت تماشا کنند، فیلم‌های کمدی ما دچار تزلزل کیفیت شدند. فیلم‌های خوب یا بایکوت می‌شوند یا با استقبال کمی مواجه می‌گردند.

هتل

کارگردان
مسعود اطیابی
تهیه‌کننده
محمد شایسته

رویداد

فروش ۱۵ میلیاردی کتاب در طرح ویژه دهه فجر

ابراهیم حیدری، مدیرعامل خانه کتاب و ادبیات ایران درباره دستاوردهای طرح فروش حضوری و مجازی کتابفروشی‌های ویژه دهه فجر گفت: با فروش نزدیک به ۱۵ میلیارد تومانی کتابفروشی‌های طرح فجرانه، سه میلیارد و ۳۰۰

میلیون تومان پیرانه میان خریداران کتاب در سراسر کشور توزیع شد. ۸۹ درصد کتاب‌ها در بخش حضوری به فروش رسید و بیش‌تاز کتابفروشی‌های غیرتهرانی در این طرح چشمگیر بود. حیدری در ادامه با ارائه آماری تفکیکی از میزان فروش طرح گفت: در طرح فجرانه سه میلیارد و ۳۰۰ میلیون تومان پیرانه میان خریداران کتاب در سراسر کشور توزیع شد. ۹۳ درصد پیرانه به فروش حضوری اختصاص داشت و تنها ۷ درصد آن در بخش مجازی صرف شد. همچنین تجربه خوبی در زمینه تخصیص کم‌نقص پیرانه در فروش حضوری به دست آمد. در مجموع در این طرح بیست و سه هزار و ۵۰۵ خریدار، تعداد ۶۲ هزار و ۱۲۰ نسخه کتاب خریدند که ۸۹ درصد از طریق فروش حضوری و ۱۱ درصد نیز از طریق فروش مجازی بود.

جشنواره

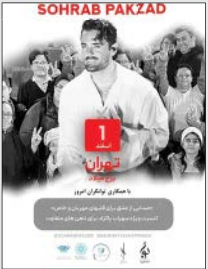
نمایش ۲۰۰ اثر برتر در فجر صنایع دستی

نهمین جشنواره بین‌المللی فجر صنایع دستی (سرو سیمین ۹) با شعار «وفاق ملی و تنوع فرهنگی» علاوه بر بخش مسابقه، میزبان سه نمایشگاه است و ۲۰۰ اثر برتر بخش مسابقه در مجموعه فرهنگی-تاریخی سعدآباد از دوم تا پنجم اسفند به نمایش درمی‌آید. جشنواره اسمال بر پنج رویکرد کلیدی تمرکز دارد که عبارتند از: امیدآفرینی از طریق نمایش دستاوردهای جدید و آینده‌ای روشن برای صنایع دستی؛ نشاط اجتماعی با برگزاری رویدادهای فرهنگی و هنری مرتبط؛ مشارکت مردمی از طریق تعامل مستقیم مردم با هنرمندان و خرید محصولات اصیل؛ عدالت فرهنگی در داوری آثار و حمایت از تمامی استان‌های کشور؛ و گفت‌وگوی سازنده میان هنرمندان، مسئولان و کارشناسان حوزه صنایع دستی. یکی از اقدامات کلیدی در این دوره از جشنواره، تدوین «نظام‌ام‌های برای همکاری ۳۱ استان» در راستای حمایت از بازارچه‌های صنایع دستی است. یکی از اهداف اصلی جشنواره اسمال، تبدیل آن به بستری برای حراج و نمایش هویت بصری صنایع دستی ایران است.

موسیقی

کنسرت سهراب پاکزاد برای افراد توانخواه

سهراب پاکزاد، خواننده پاپ برای افراد دارای نیازهای ویژه و توانخواه برگزار می‌شود. «کانون توانگران امروز» فرهنگسرای ابن سینا در اقدامی فرهنگی و نمادین، برای نخستین بار، چهارشنبه- یکم اسفندماه- از ساعت ۱۰ تا ۱۲ میزبان یک کنسرت موسیقی با حضور سهراب پاکزاد و شرکت افراد دارای نیازهای ویژه و توانخواه در مرکز همایش‌های برج میلاد خواهد بود. این کنسرت میزبان بیش از یک هزار و ۶۰۰ نفر از افراد با ذهن‌های متفاوت شامل اوتیسم، سندروم داون، کم‌توان ذهنی و خانواده‌های آنان است. همچنین در این برنامه عمومپورنگ (دارپوش فرضیایی) و چهره‌های ورزشی و هنری نیز حضور خواهند داشت. لیلا مهردانا، دبیر کانون «توانگران امروز» درباره این برنامه گفت: این کنسرت با هدف ترویج و تحقق شعار «شامل‌شدن همه افراد جامعه» و توجه به حقوق افراد با نیازهای ویژه برگزار می‌شود و صرفاً یک رویداد هنری نیست بلکه پیامی ملی و جهانی برای همگان در این زمینه است.

تجسمی

شکوه انقلاب از دریچه دوربین عکاس فرانسوی

هفدهمین جشنواره تجسمی فجر با نمایشگاه «یادداشت‌های یک دوربین» شامل آثار میشل ستبون، در نگارخانه شماره یک فرهنگسرای نیایوران برگزار می‌شود. «یادداشت‌های یک دوربین» مجموعه‌ای

است به نمایشگاه‌گردانی سیدعباس میرهاشمی از عکس‌های «میشل ستبون» از وقایع بحبوحه انقلاب اسلامی که امروز ۲۹ بهمن ماه ۱۴۴۳ از ساعت ۱۶ گشایش خواهد یافت و تا ۶ اسفندماه نیز دایر خواهد بود. این نمایشگاه شامل بیش از ۷۰ قطعه عکس از رویدادها و تظاهرات‌های سال ۵۷ در دهه فجر و پیروزی انقلاب اسلامی در تهران است که توسط میشل ستبون گرفته شده و روایتی مستند از انقلاب اسلامی ایران را به تصویر می‌کشد. میشل ستبون زاده ۲۷ آوت ۱۹۵۲، عکاس فرانسوی الجزایری تبار است. ستبون پس از اخذ مدرک در رشته معماری، در سال ۱۹۷۸ کار عکاسی را آغاز کرد. در هنگامه انقلاب ایران او برای آژانس عکس سپی‌کار می‌کرد. پس از آن به آژانس بلک‌استار رفت و در انتهای دهه هشتاد میلادی وقایع مغولستان، هنگ‌کنگ و آلبانی را برای آژانس‌های را فو و سیگما پوشش داد.